

МОТИВИ

към Закон за изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗИД на ЗКПО) е изготвен във връзка с изтичане срока на прилагане на схемата за държавна помощ под формата на данъчно облекчение, представляващо държавна помощ за регионално развитие по реда на ЗКПО и създаване на възможност за продължаване на прилагането на данъчното облекчение, като със законопроекта се предлага нова схема за държавна помощ на базата на новите Насоки за регионална държавна помощ (2021/С 153/01) (Насоките). Проектът на ЗИД на ЗКПО предлага също така усъвършенстване на данъчното законодателство. В тази връзка са направени следните предложения за промяна:

Схема за държавна помощ за регионално развитие

След изтичане срока на действие на схемата за държавна помощ, под формата на данъчно облекчение, представляващо държавна помощ за регионално развитие е предприета процедура по нотифициране на нова схема за държавна помощ, с която да се запази същността на данъчното облекчение, действало до 31 декември 2021 г. и да се прилага през новия програмен период.

Целта на схемата за държавна помощ е насърчаване на инвестициите за производствена дейност в общини с безработица със или над 25 на сто по-висока от средната за страната, както и намаляване на безработицата в тези общини, чрез осигуряване на определена заетост.

Срокът на действие на схемата за държавна помощ, под формата на данъчно облекчение по чл. 184 във връзка с чл. 189 от ЗКПО изтече на 31 декември 2021 г. Действащата схема за държавна помощ е разработена съгласно Насоките за регионална помощ за периода 2014-2020 г., срокът на действие, на които беше удължен еднократно до 31 декември 2021 г., което означава, че за продължаване на прилагането на данъчно облекчение, представляващо държавна помощ за регионално развитие е необходимо разработване на нова схема на базата на новите Насоки за регионална държавна помощ (2021/С 153/01), съответно получаване на изрично положително решение от Европейската комисия (ЕК, Комисията).

Удължаване на срока на действие на данъчното облекчение в същия му вид, представляващо държавна помощ за регионално развитие по чл. 184 във връзка с чл. 189 от ЗКПО след 31.12.2021 г. не е възможно, тъй като от гледна точка на законодателството за държавните помощи, промените произтичат от изискването на Насоките държавите членки да ограничат прилагането на всички съществуващи схеми за регионална помощ до помощта, която се планира да бъде отпусната най-късно до 31 декември 2021 г. Това е така, защото с новата Регионална карта се заменя съществуващата и се променят границите на регионите и условията за тях. Новата Регионална карта е насочена към новия финансов период на ЕК и е съобразена с новите насоки на ЕК. Това елиминира възможността само за промяна на срока на действащата схема.

Новите Насоки за регионална държавна помощ (2021/С 153/01), които са в сила от 1 януари 2022 г., включват редица промени, целта на които, от една страна, е да се отрази опитът, натрупан от прилагането на предишните правила, а от друга, да се отразят новите приоритети на политиката, свързани с Европейската зелена сделка и Европейските индустриални и цифрови стратегии. Една от промените предвижда

ограничаване на регионалната помощ в полза на големи предприятия в региони по член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС, освен ако е предоставена за първоначални инвестиции, благодарение на които се създават нови стопански дейности в тези региони от тип „в“. Това означава, че се въвежда допълнителен филтър на база категория предприятие по големина, по критериите на ЕК за МСП, и отделно се ограничават допустимите дейности във връзка с първоначалната инвестиция спрямо дейностите, прилагани до 2021 г.

В тази връзка със законопроекта се предлага данъчното облекчение, представляващо държавна помощ за регионално развитие под формата на преотстъпен данък да се предоставя само за проект за първоначална инвестиция, която е със същия обхват както за периода 2015 г. - 2021 г., на данъчно задължено лице, което е микро-, малко или средно предприятие (МСП). По този начин ще продължи насърчаването на инвестициите за производствена дейност в общини с безработица със или над 25 на сто по-висока от средната за страната, както и намаляването на безработицата в тези общини чрез осигуряване на определена заетост. Схемата ще се прилага за всички региони в страната с по-широкия обхват на първоначална инвестиция. Също така схемата, при одобрение от страна на ЕК, ще продължи да се прилага по сходен начин на действащата до 31 декември 2021 г. схема за помощ.

Целта на новата схема е да продължи да се предоставя данъчно облекчение под формата на държавна помощ за регионално развитие, което да е съобразено с променените изисквания на Европейската комисия и което да се опира на данъчното облекчение, предоставяно по реда на чл. 184 във връзка с чл. 189 от ЗКПО до края на 2021 г. Данъчната преференция се предоставя с цел да насърчи икономическата активност за МСП, като ги стимулира да инвестират в материални и нематериални активи в предприятия, намиращи се в общини с безработица по-висока от средната за страната, като се очаква така да се запазят или увеличат нивата на заетост в тези общини. Това от своя страна ще спомогне за постигането на по-балансирано и по-устойчиво развитие на тези райони на страната и за преодоляването на вътрешнорегионалните, както и на междурегионалните неравенства в контекста на общоевропейската политика за сближаване и постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.

Запазват се четирите типа условия, които следва да се спазват от всяко данъчно задължено лице, което би искало да прилага данъчното облекчение, представляващо държавна помощ:

- общи условия;
- условия, които оказват влияние върху размера и интензитета на помощта;
- условия, свързани с приемливите разходи, първоначалната инвестиция и активите, които са част от нея;
- допълнителни условия, в случаите когато първоначалната инвестиция е част от голям инвестиционен проект или единен инвестиционен проект.

Във връзка с привеждане в съответствие на новата схема за помощ с Насоките се предлага да отпаднат някои от условията за ползване на изтеклата схема за държавна помощ, предвидени в чл. 189 от ЗКПО. В съответствие с Насоките в законопроекта са предвидени и скъсени срокове (три вместо пет години) за МСП за поддържане на дейността, свързана с първоначалната инвестиция, в съответната община с висока безработица, както и за използване на нематериалните активи, включени в първоначалната инвестиция, единствено в дейността на данъчно задълженото лице. Насоките предвиждат и съкращаване на срока за извършване на първоначалната инвестиция, който от четири се променя на три години, като в същото време позволяват цялата инвестиция да е в нематериални активи.

В съответствие с Насоките е предвидена и промяна по отношение на видовете отрасли, в които данъчно задълженото лице не може да извършва дейност, ако желае да ползва данъчното облекчение, представляващо държавна помощ за регионално развитие – данъчното облекчение, представляващо държавна помощ за регионално развитие, не се прилага по отношение на данъчно задължени лица, които извършват дейност в секторите транспорт, лигнитни въглища, въглища, стоманодобив, енергетика, широколентови мрежи, рибарство и аквакултури, първично производство, преработка и предлагане на пазара на селскостопански продукти, посочени в приложение № 1 на Договора за функционирането на Европейския съюз. От това са продиктувани и някои от предлаганите изменения на съществуващите определения, както и предвидените в законопроекта нови определения.

Доколкото данъчното облекчение представлява държавна помощ, се предвижда същото да влезе в сила само след постановяване на положително решение от Европейската комисия относно съответствието му с Насоките за регионална държавна помощ (2021/С 153/01). В тази връзка в преходните и заключителни разпоредби на законопроекта се предлагат разпоредби, чиято цел е да уреди прилагането на данъчното облекчение до получаване на Решение на ЕК по схемата за помощ, както и да уреди прилагането на данъчното облекчение през преходния период – 2022 г. и крайната дата за прилагане на правото за преотстъпване на данък в случаите на държавна помощ за регионално развитие. В тази връзка данъчното облекчение ще може да се приложи след постановяване на положително решение от Европейската комисия относно съответствието му с Насоките за регионална държавна помощ (2021/С 153/01), а корпоративният данък за 2022 г. се предвижда да се преотстъпва, в случай че е подаден формуляр за кандидатстване в срок от 1 януари 2023 г. до 31 май 2023 г., налице е одобрение от страна на Българската агенция за инвестиции до 30 юни 2023 г. и са изпълнени всички условия на ЗКПО за прилагане на данъчното облекчение, представляващо държавна помощ за регионално развитие. Не се допуска преотстъпване на авансови вноски до датата на решението на Европейската комисия. Правото на преотстъпване на данък се предвижда да се прилага до 31 декември 2027 г., в т.ч. за корпоративния данък за 2027 г.

Въвеждат се някои нови понятия, както и промяна на същността на някои вече съществуващи понятия.

Предлагат се и промени с технически характер, свързани със съобразяване на разпоредбите на ЗКПО с Насоките по отношение на предлаганата нова схема за държавна помощ за регионално развитие.

Други

Със законопроекта се предлага промяна, с която се променят условията, касаещи общите изисквания за преотстъпване на корпоративен данък по чл. 167, ал. 1 от ЗКПО, като се уточни изрично, че не са налице подлежащи на принудително изпълнение публични задължения и задължения по санкции по влезли в сила наказателни постановления, свързани с нарушаване на нормативните актове относно публичните задължения, както и съответните лихви, свързани с тяхното невнасяне, когато към 31 декември на съответната година същите не са отразени в данъчно-осигурителната сметка или не са отразени като предявени за принудително изпълнение в Националната агенция за приходите. С това се постига уеднаквяване с други разпоредби на закона (чл. 208 и чл. 209, ал. 1, т. 2 от ЗКПО), където тази промяна е направена, като се очаква това да улесни данъчно задължените лица и да намали предпоставките за съдебни спорове.

Промените, които се предвиждат в ЗКПО не са свързани с въвеждането на допълнителни разходи за данъчно задължените лица. С въвеждането на предлаганите изменения и допълнения в ЗКПО се очаква подпомагане на данъчно задължените лица чрез представяне на възможност за ползване на данъчно облекчение под формата на държавна помощ за регионално развитие, както и прецизиране на действащи разпоредби от закона.

Допълнителният разход на бюджетни средства ще е под формата на данъчен разход във връзка с предложението за нова схема за държавна помощ за регионално развитие, която да се прилага за периода 2022 – 2027 г. Предвид това, финансовото въздействие върху държавния бюджет е описано и оценено в изготвената финансова обосновка по приложение № 2.1 към чл. 35, ал. 1, т. 4, б. „а“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, одобрена от министъра на финансите.

С предложенията за промени в ЗКПО не се въвеждат норми на правото на Европейския съюз.